

Staten. Hertil kommer yderligere Omkostningerne i *Erhvervenes Laanefond* ved Administrationen af Akkordlaanene saavel som af Moratoriegælden. Men desuden bærer Staten Rente- og Kapitaltabet ved Akkordlaan, og dette synes ikke ringe, naar det erindres, hvor forholdsvis ny denne Lovgivning er. Af Skrivelsen fra *Erhvervenes Laanefond* (Bilag Nr. IX) fremgaar det, at der indtil 1. April 1934 ved Tvangsauktion er bortsolgt 87 Ejendomme, hvori Laanefonden havde Pant; af Laan paa oprindeligt 266 000 Kr. tabtes 243 000 Kr., idet Fonden dog havde Kautions for 35 000 Kr. Af Skrivelsen fra *Laanekassen for Sønderjylland* (Bilag Nr. XI) ses det, at Tabet opgøres til 132 200 Kr., hvoraf der kun haves Kautions for 5 400 Kr.

Tallet af Tvangsauktioner for Ejendomme med Akkordlaan synes relativt stort og viser, at man i altfor mange Tilfælde ikke opnaar at holde Ejeren ved Bedriften. I et vist Omfang kan dette muligvis skyldes, at Ejeren har savnet de personlige Betingelser, som Ordningen forudsætter; men Grunden kan ogsaa være, at Gælden efter Akkorden er større end Ejendommens nuværende Forrentningsevne.

Udvalget har under sine Forhandlinger i første Række staaet overfor det Spørgsmaal, om Vægten skulde lægges paa en generel eller paa en individuel Sanering, hvilket sidste kun vilde kunne ske over Akkord- og Moratorielovgivningen og dens videre Udbygning. Gennem en Undersøgelse af den enkelte Landbrugers økonomiske Forhold er der selvsagt Mulighed for at træffe Retfærdigheden bedre end gennem almindelige Foranstaltninger og i givet Tilfælde gribe langt kraftigere ind i det bestaaende Gældsforhold. Men til Trods herfor har Udvalget ment, at man bør lægge Vægten paa den generelle Sanering, saa at man søger at holde Landbrugerne fri for Akkord i saa stor Udstrækning som muligt.

For Udvalget kommer derfor Akkord og Moratorium til at staa som den sidste Udvej; men heraf følger ogsaa, at Akkord kun bør indrømmes stræbsomme og dygtige Landmænd, som ikke har kunnet komme igennem med den Hjælp, der ivoerigt ydes, altsaa kun i de Tilfælde, hvor det ogsaa er i Kreditorernes Interesse, at Ejeren holdes ved Ejendommen. Idet Udvalget saaledes haaber, at Forholdene i den kommende Tid gennem den Hjælp, Rentelettelsen skal give, vil forbedres saa meget for de mest forgældede Landbrugere, at Akkord- og Moratorielovens Anvendelse vil blive formindsket, har Udvalget ikke set det som sin Opgave at foreslaa en yderligere Udbygning af denne Lovgivning, men kun saadanne Ændringer, der tilsigter en Forbedring paa det bestaaende Grundlag under Hensyntagen til de allerede gjorte Erfaringer, eller som nødvendiggøres af Udvalgets øvrige Forslag. Under disse Omstændigheder har man ment at kunne nøjes med at fremsætte Bemærkninger og ikke fremlægge bestemt formulerede Forslag til Ændring i den bestaaende Lov*).

Udvalget mener, at Akkordlaaneudvalgene, hvis Benævnelse foreslaas ændret til Gældsudvalg, paa Grundlag af de forelagte Oplysninger og Erklæringer, Kreditorernes Udtalelser og egne Undersøgelser af Debtors Forhold bør kunne naa til en rigtig Bedømmelse af Ansøgerens Egnethed til at føre Bedriften videre. Men der kunde maaske være Grund til enten i selve Loven eller fra Landbrugsministeriets Side at foreskrive Udvalgene, hvad de i den Henseende har at iagttage. Da man maa gaa ud fra, at den i den gældende Lovs § 4, Punkt 2 nævnte Erklæring fra den stedlige Kommunalbestyrelse spiller en ikke ringe Rolle for Bedømmelsen af Ansøgeren, vilde det sikkert være af Betydning at forme

*) Under Arbejdet med de heromhandlede Spørgsmaal har Professor, Dr. juris Vinding Kruse gjort Udvalget bekendt med det af ham forfattede, men da endnu ikke offentliggjorte Skrift: „Sanering til Bunds af Landbrugets Gældsforhold“. Ligeledes har Udvalget modtaget et ikke offentliggjort Forslag til en Gælds-sanering fra Formanden for Akkordlaaneudvalget for Thisted Amt, Proprietær Martin Sørensen. Paa det Tidspunkt, dette skete, var Udvalget allerede ret langt fremme med sit Arbejde, men paa enkelte Punkter har man dog kunnet gøre sig de nævnte Forslag tilgode.